

«IAU100 NameExoWorlds» в Україні:

Назви зорю і екзопланету так,
щоб усім стало зрозумілим,
що це імена України в Космосі

Міжнародний проект «IAU100 NameExoWorld»

Ірина Вавилова

канд. фіз.-мат. наук,
зав. відділом позагалактичної
астрономії та астроінформатики
Головної астрономічної
обсерваторії НАН України,
м. Київ

Ігор Лук'яник

канд. фіз.-мат. наук,
заст. директора
Астрономічної обсерваторії
Київського національного
університету
імені Тараса Шевченка,
м. Київ

Міжнародний астрономічний союз у рамках святкування 100-річчя від часу свого заснування організував міжнародний проект «IAU100 NameExoWorld». Мета проекту – звернути увагу суспільства на усвідомлення свого місця у Всесвіті та заохотити до роздумів про майбутнє планети Земля. У рамках цього проекту кожна країна світу – член Міжнародного астрономічного союзу (МАС)¹ – мала можливість запропонувати власні назви екзопланеті та її материнській зорі², які можна спостерігати за допомогою невеликого телескопа на широті столиці кожної країни. Країни – члени МАС, серед яких є і Україна, – підтвердили свою участь у проекті на національному рівні (<http://www.nameexoworlds.iau.org/>). Представником України в проекті була Українська астрономічна асоціація (УАА) – громадська організація, яка об'єднує як професійних астрономів, так і людей, що цікавляться астрономією.

Згідно з умовами проекту і оголошеного конкурсу назви зорі та її екзопланети повинні мати тісний зв'язок з історією, наукою і культурою країни. Оскільки запропоновані назви можуть належати об'єктам, людям або місцевостям, які мають велике культурне, наукове, історичне чи географічне значення, то участь у цьому проекті стала гарною нагодою ще раз переосмислити нашу історію та культуру з точки зору визначення того, що заслуговує увічнення в назві небесного об'єкта. До конкурсу була залучена шкільна та університетська молодь з метою визначення імен для планетної системи через проведення тематичних занять з поглибленого вивчення історії та культури свого рідного краю, що сприяло вихованню молоді в дусі патріотизму та розширенню її світогляду. Важливо розуміти, що схвалені імена не замінять традиційні наукові позначення, але будуть визнані МАС як повноправні назви астрономічних небесних тіл та опубліковані із зазначенням авторства. Ці назви потім можуть використовуватися всіма бажаючими без будь-яких обмежень поряд із науковими позначеннями або замість них.

Обрані комітетом МАС екзопланети, ймовірно, є великими газовими гігантами, і всі вони були відкриті одним із двох методів виявлення: 1) транзитний метод – коли спостерігається, що планети проходять перед зорею та блокують частину світла зорі; 2) метод променевої швидкості – коли ретельне вимірювання спектра зорі виявляє, що воно коливається вперед і назад під впливом сили тяжіння планет. Саме транзитний метод був використаний лауреатами Нобелівської премії 2019 року з фізики Мішелем Майором і Дідьє Кело за відкриття «екзопланети, що обертається навколо зорі сонячного типу» ще в 1995 році (див. статтю Івана Крячка у цьому числі журналу «Світогляд»).

¹ МАС (IAU) – Міжнародний астрономічний союз – організація, яка об'єднує понад 13 500 професійних астрономів з більш ніж 100 країн світу. Місією МАС є сприяння та захист астрономії в усіх її аспектах, включаючи дослідження, спілкування, освіту та розвиток шляхом міжнародного співробітництва. МАС також виступає всесвітньо визнаним органом присвоєння назв небесним тілам та особливостям рельєфу поверхні на них. Заснований у 1919 році, МАС є найбільшою у світі громадською професійною організацією астрономів.

² Корисні посилання: «Що таке екзопланета?» <https://exoplanets.nasa.gov/what-is-an-exoplanet/about-exoplanets/>;

«Архів екзопланет NASA» <https://exoplanetarchive.ipac.caltech.edu/>

Членами Міжнародного комітету проекту «IAU100 NameExoWorlds» були: *Гільєм Англада-Ескуде*, Лондонський університет королеви Марії, Іспанія; *П'єро Бенвенуті*, колишній генеральний секретар МАС, Італія; *Джон Браун Пол Страчан*, Лондонський університет королеви Мері, Велика Британія; *Ліна Канас*, координатор ОАО МАС, Португалія; *Це-Йеунг Чеюнг*, колишній координатор ОАО МАС, Гонконг, Китай; *Дебра Ельмегрін*, обрана президентом МАС, США; *Ален Лекавельє де Етанс*, Інститут астрофізики, Париж, Франція (співголова); *Ларс Ліндберг Крістенсен*, прес-директор МАС, Данія; *Ерік Мамаєк*, лабораторія реактивного руху, Каліфорнійський технологічний інститут, США (співголова); *Едуардо Пентеадо*, керівник проекту «IAU100 NameExoWorlds», Бразилія; *Хорхе Рівєро Гонсалес*, координатор IAU100, Іспанія; *Гарет Вільямс*, Центр астрофізики Гарвард Смітсоніан, США; *Хітосі Ямаока*, IAU NOC, Японія.

17 грудня 2019 року на прес-конференції в Парижі (Франція) було оголошено назви 110+ екзопланет та зір, запропонованих у рамках проекту «IAU100 NameExoWorlds» і святкування 100-річчя МАС. У проекті брали участь 110+ країн, національні комітети яких організували конкурс для назв серед громадськості.

Загалом у цій безпрецедентній кампанії понад 780 000 людей запропонували та вибирали імена для кожної екзопланети та зорі, навколо якої вона обертається. Така активність свідчить, що проект «IAU100 Name ExoWorlds» привернув увагу світової громадськості, і люди охоче використовували цю захоплюючу можливість запропонувати значущі, творчі та унікальні назви систем екзопланет для своїх країн. Це лише другий момент в історії, коли міжнародний проект призвів до іменування зір та екзопланет.

Загалом, із 110+ країн надійшло 360 000 пропозицій щодо імен. Національний комітет кожної країни зводив свої пропозиції до списку національних кандидатів, які були представлені громадськості для голосування. Всього 420 000 людей проголосували за своїх бажаних кандидатів. Результати проекту матимуть тривале значення, оскільки назви-переможниці будуть використовуватися паралельно

но з існуючою науковою номенклатурою, яка зараховується особі, групі чи установі, що їх запропонувала.

Співголова Оргкомітету «IAU100NameExoWorlds» Ерік Мамаєк сказав: «Астрономічні спостереження за минуле покоління тепер виявили понад 4000 планет, що обертаються навколо інших зір – так званих екзопланет. Кількість відкриттів продовжує подвоюватися приблизно кожні півтора року, виявляючи чудові нові популяції планет, привертаючи увагу до нашої власної Землі та Сонячної системи. Більшість зір на небі, ймовірно, перебувають на орбіті власних планет – вони є скрізь. Серед астрономів та громадськості зростає зацікавленість присвоювати власні імена для інших небесних об'єктів Всесвіту, як це робиться для тіл Сонячної системи».

Міжнародний проект «IAU100 NameExoWorlds» був задуманий також із метою роздумів про те, як Землю потенційно сприйме цивілізація на іншій планеті. Оскільки МАС є організацією, відповідальною за присвоєння офіційних позначень та імен небесних тіл, то урочистості IAU100 у 2019 році були використані як особливий ювілейний привід.

Відповідні національні комітети, дотримуючись методології та вказівок, встановлених міжнародним комітетом «IAU100 NameExoWorlds», стали організаціями, відповідальними за створення умов для участі громадськості, поширення проекту в своїй країні та вироблення системи голосування.

Керівник проекту «IAU100NameExoWorlds» Едуардо Монфардіні Пентеадо зазначив: «Кампанія IAU100Name ExoWorlds надала громадськості захоплюючу можливість допомогти назвати понад 100 нових світів та їхніх зір, а також допомогти МАС створити продуману тему іменування для назв майбутніх екзопланет у цих системах».

Зазначимо також, що в рамках визнання 2019 року Міжнародним роком корінних мов в ООН носіям корінних мов було запропоновано відібрати імена/назви з цих мов, а кілька десятків вибраних імен саме й є корінною етимологією.

Деякі приклади переможних назв конкурсу «IAU100 NameExoWorlds» для екзопланет та їх зір подаємо нижче.

Австралія: HD 38283. Назви для зорі (Bubur) і екзопланети (Yan Yan) означають відповідно слово для дитини і слово для хлопчика мовою бун вуррунг, якою спілкуються в родинах аборигенів австралійської нації куліна, що займають південно-центральну Вікторію, Австралія.

У **Аргентині** переможну пропозицію подав учитель та лідер корінної громади Мокойт. Нові назви для планети (Naqaya) та зорі (Nosaxa) в системі **HD 48265** означають «брат-родич» (мається на увазі всі люди – як «брати») та весна (буквально, новий рік) відповідно у мокітській мові.

Австрія: НАТ-Р-14. Назва зорі – Franz, назва екзопланети – Sissi. Франц – персонаж з фільму «Sissi», що втілює австрійського імператора XIX ст. Роль грає актор *Карлхейнц Бьом*. Сіссі – персонаж з фільму «Sissi», з якою одружений Франц. Роль грає актриса *Ромі Шнайдер*. Імена пов'язані з австрійським фільмом 1955 року «Sissi», в основі сюжету якого – історія кохання між принцесою *Елізабет* та імператором *Францем Йосифом I*.

Болгарія: WASP-21. Назва зорі – Tangra, назва екзопланети – Vendida. Тангра – найвищий небесний бог, якому поклонялися прашури болгарів. Бендіда – Велика Мати, богиня фракійців. Її особливо шанували як богиню шлюбу і живої природи. Обидві назви пов'язані з іменами божеств від фракійської й ранньої міфології.

Буркіна-Фасо. Нові назви планети (Накамбе) та її зорі (Мухун) в системі **HD 30856** відносять до місцевих назв для відомих річок Буркіна-Фасо. Відповідно систему можна спостерігати у сузір'ї річки Ерданус (Річка).

Велика Британія: WASP-13. Gloas (зоря) – гельською мовою означає сяяти (як зоря). Cruinlagh (екзопланета) гельською означає кружляти (як планета навколо своєї зорі). Обрано терміни, що відносяться до фізичних процесів планети чи зорі гельською мовою, якою розмовляють на острові Мен, Велика Британія.

Ізраїль: НАТ-Р-9. Назва зорі – Tevel, назва екзопланети – Alef. Tevel означає Всесвіт (або все) і починається з літери Taf – останньої літери в івриті. Alef – перша літера в івриті, а також означає bull «бик». Слово «Алеф» використовується вже в Біблії (Второзаконня 7:13): «*і благословить плід утроби та плід землі твоєї, і хліб твій, і вино твоє, і елеї твій, приплід биків твоїх і приплід овець твоїх, на землі, яку присягнув батькам твоїм дати тобі*». Вважається, що рукописна форма букви Alef відображає форму голови бика. Обидва запропоновані терміни, символічно пов'язані зі Всесвітом та його початком, подані івритом.

Індія: HD 86081. Bibhā – бенгальська вимова санскритського слова Vibha, що означає «яскравий промінь світла». Santamasa на санскриті означає «помутніння», що натякає на атмосферу екзопланети. Терміни з санскритської мови символізують фізичні умови зорі та її планет.

Ірландія. Імена міфологічних собак (Бран, Туїрен) із кельтської легенди «Народження Брана» для планети (Bran), що обертається навколо зорі **НАТ-Р-36** (Tuiren) у сузір'ї Canes Venatici (Мисливські собаки).

Італія: HD 102195. Flegetonte (Флегетто) – вогнева річка підземного світу з грецької міфології в італійській повісті «Божественна комедія» *Данте Аліґ'єрі* про загробне життя (перше видання 1321 р.) обрана як алюзія на вогненну природу зорі. Lete (Лета) – річка забуття, створена туманом (із грецької міфології в тій самій повісті), обрана як алюзія на газоподібну природу планети.

Йорданія. Назви стародавніх міст та заповідних територій на півдні Йорданії для екзопланети Петра, що обертається навколо зорі **WASP-80** Вадирум у сузір'ї Орла.

Канада: HD 136418. Обрано імена членів родини мовою індіанців крі (Cree), яка розповсюджена від Затоки Святого Лаврентія до Скелястих гір у Канаді, а саме Nikawiy (зоря) – означає «мати», Awasis (екзопланета) – означає «дитина».

Китай, Нанкін: HD 173416. Xihe (зоря) – богиня Сонця в китайській міфології, також назва астрономів і розробників календарів у стародавньому Китаї. Wangshu (екзопланета) – богиня Місяця в китайській міфології і богиня для тих, хто рушить на Місяць.

Латвія: HD 118203: Liesma (зоря) означає полум'я, а також ім'я персонажа з латвійської поеми «Staburags un Liesma» латвійського поета *Фрідріха Мальбергса* (1824–1907). Staburags (екзопланета) – ім'я персонажа з цієї самої поеми, також означає скелю з символічним значенням у літературі та історії.

Мадагаскар: HD 153950. Rapeto (зоря) і Trimobe (екзопланета) – міфічні персонажі, «гігантська істота» і «багатий огр», із малагасійських казок відповідно.

Малайзія. Назви дорогоцінних каменів малайською мовою для екзопланети Байдурі (опал), що обертається навколо зорі **HD 20868** Інтан (діамант) у сузір'ї Піч.

Непал: HD 100777. Для назв обрано національні символи природи Непалу, а саме Sagarmatha (зоря) – непальська назва найвищої вершини в світі (також відома як Еверест) і символ національної гордості Непалу; Laligurans (екзопланета) – непальський різновид квітки рододендрона – національного символу Напала.

Перу: HD 156411. Для назв обрано імена персонажів із повісті «Шлях до сонця» перуанського письменника *Авраама Вальдельмара* (1888–1919), а саме Inquill (зоря) і Sumajmajta (екзопланета) – імена подружжя з цієї повісті, причетних до трагічної історії кохання.

Польща: VD+14 4559. Для назв обрано імена персонажів та місць, пов'язаних із книгами польського фантаста *Станіслава Лема* (1921–2006), а саме Solaris (зоря) – назва науково-фантастичного роману «Соляріс» (1961 р.) про міфічну планету, Pirx (екзопланета) – вигаданий персонаж із його книг.

Росія: НАТ-Р-3: Dombay (зоря) – курорт Домбай у горах Північного Кавказу, оточений гірськими лісами з багатою дикою природою та ведмедями (зоря знаходиться у сузір'ї Великої Ведмедиці). Teberda – гірська річка Теберда в Домбаї зі швидким потоком води, що символізує швидкий рух планети навколо зорі. Назви символізують географічні особливості, пов'язані з природним заповідником Теберда в горах Кавказу.

США: HD 17156. Обрано назви річок у вододолі Бристольської затоки південно-західного штату Аляска. Nushagak (зоря) – річка поблизу Ділінгема, яка славиться диким лососем і яку полюбляють місцеві корінні громади; Mulchatna (екзопланета) – притока річки Нушагак.

Турція: WASP-52. Обрано назви найдавніших поселень та давні назви земель на Анатолійському півострові турецькою мовою. Anadolu (зоря) – прабатьківщина Туреччини, Göktürk (екзопланета) – назва, пов'язана з історичним походженням турецького народу, оскільки це була перша створена в Туреччині держава в 5 ст. н.е. Це також назва турецького штучного супутника Землі і є поєднанням двох слів, з яких «Gök» означає «небо».

Франція: HD 8574. Для назв обрано персонажі галлівської міфології у французькій літературі. Bélénos (зоря) – бог світла, Сонця та здоров'я; Bélisama (екзопланета) – богиня вогню, насамперед вогнища, металургії та скляних виробів.

Хорватія: HD 75898. Stribor (зоря), Стрибор – бог вітрів у слов'янській міфології, а також літературний персонаж у книзі «Priče iz davnine» хорватської авторки *Івани Брлич-Мажураніч*. Veles (екзопланета), Велес – головний слов'янський бог землі, вод та підземного світу.

Чилі: HD 164604. Назви пов'язані з міфологією морського узбережжя півдня Чилі, а саме, Pincoya (зоря) – це жіночий водний дух, який, як вважається, доставляє утоплених моряків на «Калеуш» (Caleuche), щоб вони могли жити в загробному житті; Caleuche (екзопланета) – великий корабель-привид, який вночі плаває морями навколо острова Хілоє.

Японія: HD 145457. Kamui (зоря) – слово мовою айну, що означає надприродне утворення, яке володіє духовною енергією. Chura (екзопланета) – слово мовою рюкюань/окінаван, що означає природну красу. Для назв обрано терміни, пов'язані із надприродною або природною красою, корінних японських мов Ainu and Ryukyuan/Okinawan.

Міжнародний проект «IAU100NameExoWorld» в Україні

Веб-сайт конкурсу в Україні: <https://www.mao.kiev.ua/index.php/ua/namexoworld-news-ua>.

Україні була виділена планетна система **HAT-P-15**, що знаходиться в сузір'ї Персея. Зоря у цій системі є жовтим карликом (тип G) і поки що недосяжна для спостережень наземними телескопами. Екзопланета HAT-P-15b була відкрита в 2010 році, знаходиться на відстані 0.0965 а. од. від зорі, є газовою планетою-гігантом з масою 1,94 мас Юпітера і орбітальним періодом 10,9 діб (<https://exoplanets.nasa.gov/exoplanet-catalog/1229/hat-p-15-b/>).

Відтак згідно з умовами міжнародного проекту «IAU 100Name ExoWorlds» Українська астрономічна асоціація оголосила конкурс на найкращі назви материнської зорі та її планети-супутника.

До Номінаційного комітету конкурсу в Україні увійшли: *Ірина Вавилова* – голова, Головна астрономічна обсерваторія НАН України; *Іван Андронов*, заступник голови, Одеський національний морський університет; *Кирило Безкорвайний*, Науково-популярний журнал «Куншт»;

Галина Железняк, Харківський планетарій ім. Ю. Гагаріна; *Вячеслав Захаренко*, Радіоастрономічний інститут НАН України; *Наталія Каблак*, Ужгородський національний університет; *Юрій Кононенко*, Міністерство освіти і науки України; *Ігор Лук'яник*, Київський національний університет імені Тараса Шевченка; *Михайло Лашко*, Клуб аматорів астрономії «Астрополіс»; *Людмила Марченко*, Дніпровський планетарій; *Тамара Мішеніна*, Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова; *Ольга Храмова*, Херсонський планетарій ім. Ю. Гагаріна; *Олександр Шульга*, НДІ «Миколаївська астрономічна обсерваторія»; *Любов Янків-Вітковська*, Національний університет «Львівська політехніка». Членом національного комітету був також *Володимир Захожай* (27.09.1952–06.10.2019), статтю якого про історію досліджень з пошуку екзопланет у тодішньому СРСР і в Україні можна прочитати у цьому числі журналу «Світогляд».

До Національної наглядової ради конкурсу в Україні увійшли: *Ярослав Яцків*, Українська астрономічна асоціація (президент); *Іван Дзюба*, Національна академія наук України; *Станіслав Довгий*, Національний центр «Мала академія наук»; *Василь Кремень*, Національна академія педагогічних наук, Товариство «Знання»; *Ірен Роздобудько*, письменниця.

Конкурс відбувався з 1 серпня до 30 вересня 2019 року. Остаточне голосування пройшло 25 листопада 2019 року. Номінаційний комітет, до якого входили представники наукових, освітянських і громадських організацій України, разом із членами Наглядової ради прийняли 30 листопада 2019 року остаточне рішення щодо трьох назв-переможниць, які й було надіслано як офіційну пропозицію від України до Номінаційного комітету міжнародного проекту «IAU100 NameExoWorld».

Нагадаємо правила для називання планет і зір, яких Номінаційний комітет попросив дотримуватися.

«Назви для зорі і планети треба надавати українською і в латинській транскрипції. Обґрунтування пишеться українською мовою і повинно містити короткий текст, що пояснює вибір для кожної назви (кілька речень).

Запропоновані назви можуть належати об'єктам, людям або місцевостям, які мають велике культурне, наукове, історичне чи географічне значення, що заслуговує увічнення в назві небесного об'єкта. Хоча це і не є обов'язковим, назви можуть бути тематично пов'язані з небом, астрономією, сузір'ям, в якому знаходиться планетарна система.

Пропонувати слід відразу дві назви – для екзопланети і для материнської зорі, які повинні бути пов'язані спільною темою.

Запропоновані назви в латинській транскрипції повинні мати довжину від 4 до 16 символів, включаючи пробіли та дефіси, переважно містити одне слово. Не допускаються образливі імена або назви, аналогічні або подібні вже існуючим назвам небесних об'єктів. Перевірити назви можна за адресами: назви астероїдів (http://www.minorplanetcenter.net/db_search/); назви галактичних і позагалактичних об'єктів (<http://cds.u-strasbg.fr/cgi-bin/Sesame/>); назви планет, карликових планет і супутників (<https://planetarynames.wr.usgs.gov/Page/Planets/>); назви зір (https://www.iau.org/public/themes/naming_stars/); назви екзопланет (https://www.iau.org/public/themes/naming_exoplanets/).

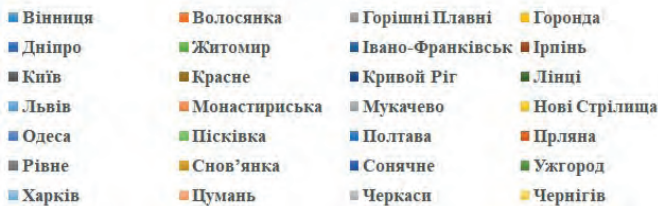
Крім того, не допускаються імена з комерційним змістом; імена людей, які відомі в основному завдяки своїй політичній, військовій або релігійній діяльності; імена людей, які померли менше століття назад; імена людей, що живуть нині; назви організацій, пов'язаних з процесом вибору імен; імена домашніх тварин; спеціально придумані імена; скорочення; імена, що містять цифри або знаки пунктуації (літери з акцентами допускаються).

Заявка повинна містити короткий (в одному-двох реченнях) опис теми, що логічно пов'язує запропоновані назви. Тема повинна бути досить широкою, аби в її ж рамках можна було знайти імена для інших планет, які можуть бути відкриті в цій же системі в майбутньому.

Запропоновані назви не повинні бути торговими знаками або іншою захищеною інтелектуальною власністю. Назви повинні супроводжуватися короткими описами. Національний комітет бере на себе зобов'язання перекласти короткий опис назв англійською (довжина не повинна перевищувати 100 слів).

Упродовж конкурсу на розгляд Номінаційного комітету надійшло 99 пропозицій, з яких залишилося 73, які відповідають вищенаведеним правилам. Умовна класифікація пропозицій за тематикою та «адресна книга» конкурсантів подана в інформграфіці, а запропоновані імена – в таблиці (див. розворот).

Активність учасників конкурсу по населених пунктах України

Розподіл запропонованих назв зорі і екзопланети за тематикою

Вибір назв-переможниць відбувався в 2 тури.

Спочатку згідно з правилами були відхилені пропозиції, які не відповідали вимогам конкурсу. Потім кожен член Номінаційного комітету відібрав 10 імен для зорі та екзопланети. Після підрахунку балів були залишені 5, причому назва, яка зайняла 1 місце у списку кожного члена комітету, отримувала 3 бали, друге місце – 2 бали і, відповідно, третє місце – 1 бал. Всі результати були зведені в таблицю, після чого був проведений остаточний підрахунок кількості балів по кожному відібраному варіанту назви зорі і екзопланети.

Перший етап голосування відбувався від 6 листопада до 14 листопада 2019 р. У голосуванні не брали участь *Кирило Безкоровайний*, ТОВ Науково-популярний журнал «Куншт», і *Юрій Кононенко*, Міністерство освіти і науки України, що викликало у нас певне здивування. Крім того, ми сподівалися на активнішу участь школярів у конкурсі завдяки залученню співробітників МОН України до поширення інформації про конкурс у закладах середньої освіти в областях України.

Результати 1 туру голосування (поруч із назвою вказано кількість отриманих балів від членів Номінаційного комітету)

Зоря	Екзопланета
Ярило (77)	Тризуб (108)
Оранта (61)	Сарматія (50)
Рутенія (57)	Воля (41)
Лада (55)	Рутенія (34)
Мавка (54)	Тая (32)
Кобзар (37)	Мавка (30)
	Говерла (27)
	Дніпро (27)
	Дивосвіт (21)

Оскільки такі назви як Сарматія/Рутенія та Говерла/Дніпро/Десна можуть бути тематично об'єднані, як і те, що переможні назви для система «зоря + екзопланета» мають сильний розкид, то для 2-го туру було запропоновано більше ніж 5 назв.

Голосування у другому турі відбулося за такою ж системою оцінювання. Тур тривав від 14 до 17 листопада. Для голосування було запропоновано об'єднані назви (кількість балів, які отримали назви в 1 турі, вирішено було не розголошувати, щоб не упереджувати вибір, – про них знали тільки автори цієї статті).

Пропозиції для назв зорі і екзопланети у 2 турі голосування (в алфавітному порядку)

Зоря	Екзопланета
Kobzar	Hoverla/Dnipro
Mavka	Mavka
Oranta/Lada	Rutenia/Sarmatiya
Rutenia	Taja
Yarylo	Tryzub
	Volia

Членам організаційного комітету було запропоновано проголосувати тільки за три назви зорі і екзопланети, з яких будуть обрані назви-переможниці (I, II, III місця). При цьому важливим залишилося правило, щоб назва системи «зоря + екзопланета» мала певну логіку зв'язку назв.

Назви-переможниці конкурсу (2 тур, у дужках вказано кількість отриманих балів)

Зоря	Екзопланета
Oranta/Lada (19)	Тризуб (23)
Yarylo (17)	Mavka (18)
Kobzar (14)	Taja (9)

Обговорення тривало до 21 листопада 2019 р. за участі членів Наглядової ради, а саме – обрати найбільш логічну пару назв «зоря + екзопланета» (наприклад, «Yarylo-Taja, Lada-Tryzub, Kobzar-Mavka, Kobzar-Tryzub» тощо) та, можливо, вжити такий принцип, як зоря – жін. роду, екзопланета – чол. роду, або зоря – чол. роду, екзопланета – жін. роду. У обговоренні взяли участь і члени Ради УАА, які проголосували більшістю за назву «Yarylo+Taja» на своєму засіданні від 15 листопада 2019 р.

Остаточні результати голосування:

I місце: Oranta+Tryzub, загалом 56 балів (26 балів за назву Oranta для зорі і 30 балів за назву Tryzub для екзопланети);

II місце: Kobzar+Mavka, загалом 39 балів (16 балів за назву Kobzar для зорі і 23 бали за назву Mavka для екзопланети);

III місце: Yarylo+Taja, загалом 35 балів (23 бали за назву Yarylo для зорі і 12 балів за назву Taja для екзопланети).

29 листопада 2019 р. ці переможні імена було надіслано до Міжнародного номінаційного комітету з необхідними обґрунтуваннями (див. таблицю мовою оригіналу).

Назви «Кобзар» і «Ярило» співпали з назвами малих тіл Сонячної системи, що вже були надані астероїдам №2427 «Кобзар» (див. зокрема https://uk.wikipedia.org/wiki/2427_Kobzar) і №2273 «Ярило» (див. зокрема https://uk.wikipedia.org/wiki/2273_Yarilo). Переможця конкурсу для назви системи «Оранта + Тризуб» було відхилено згідно з прави-

лом конфлікту інтересів (голова Номінаційного комітету). А от щодо назви «Оранта», то тут розгорнулася справжня інтрига, причини якої нам так і не вдалося зрозуміти, але вони в межах припущень, які видно з переписки (подаємо мовою оригіналу для тих, кому цікаво).

Едуардо Пентеадо. 1 грудня 2019 р. 19:34:47 «Dear Irina,

The referees raised a concern regarding the winning name Oranta. Perhaps you could provide some clarification? Would Oranta be the Virgin Mary herself or a symbol? The prayers are directed to Oranta? The most detailed information you provide, the best it is for the referees to understand exactly what the name means.

Regarding the other proposals, Kobzar and Yariilo are already taken to name asteroids. Those are the reasons why I was asking for a 3rd and 4th backups, and it would still be great if you could send them.

Thank you very much. Best wishes, Eduardo».

Наведемо деякі думки з нашої переписки «мозкового штурму» від 1 грудня 2019 р. після того, як лист від Едуардо Пентеадо о 20:04:51 було розіслано членам Номінаційного комітету і Наглядової ради:

Ярослав Яцків: 20:36:38 «Складне питання, майже тупикове: ми не подумали над загальним значенням цього слова – можна згадати Оранту в Софійському соборі. Забули також про назви астероїдів ... Будемо думати, як вийти з цього положення».

Любов Янків-Вітківська: 20:42:21 «Оранта для мене – це Молитва. Так у нас називають ще й образ Матері Божої у певній позі, де вона знесла руки догори – в молитві. Якщо ж журі проти, тоді, думаю, можна запропонувати Оранту змінити на Мавку, а Тризуб залишити».

Іван Андронов: 20:44:52 «Не дуже розумію, на що зараз впливають наші думки. Конкурс проведено. Оранта співзвучна із єгипетським Богом Сонця Ра. Це – український символ, який не повинен бути християнським (в ІАУ країні з різними релігіями). За звучанням "Л, М" звучать лагідніше (напр., авто "Лада", а не "Жигулі"), ніж впевнено: агРесивне Р. Втїм, Ра є і в назві Ук_Ра_їна. Отже, можна розширювати обґрунтування назви Оранта.

Winning name of host star / Citation for host star name Winning name of exoplanet / Citation of exoplanet name		Brief summary of naming theme	Name of person/group who proposed the winning names
Oranta	The name of Oranta is close and familiar to the Ukrainian people from ancient times as the patroness of Slavic territories, the great defender of Ukraine, the spiritual mentor of the Ukrainian people.	The Tryzub (exoplanet) embodies one of the original rice inherent of the Ukrainian people, and the Oranta (star) acts as their patroness and defender. The names of exoplanets can be following as Bulava, Pysanka, Didukh etc.	Irina Vavilova (Oranta + Tryzub). The name of Oranta as a star was also proposed by Oksana Zhykol. The name of Tryzub as an exoplanet was also proposed by Veronika Lobanska.
Tryzub	The most famous ancient symbol of Ukraine, which is known in the times of Kyivan Rus' (from the late 9th to the mid-13th centuries). This symbol was minted on the coins of Prince Volodymyr the Great from 979 to 1015. Today it is one of the state symbols Ukraine (Small Coat).		
Kobzar	Kobzar in Ukrainian means a bard, who along with singing plays on a musical instrument, kobza. In the contemporary Ukrainian the word is being more associated with the famous Ukrainian series of poetic literary works and for which Taras Shevchenko was given the same nickname "Kobzar".	The both names are personifications of the Ukrainian art (literature, music).	Kachanovska Tetyana (Kobzar, star). Andronov Ivan, Pshenychnyj Volodymyr, Voloshyn Sergij (Mavka, exoplanet). The name of Mavka as a star was also proposed by Yurchak Ganna, Galukh Viktor, the creative team of the perverted dome film "Leo: Great Drive", and Datsenko Kseniya.
Mavka	Mavka is a type of female spirit in Ukrainian mythology. Mavkas are depicted in the Ukrainian literature, most notably in "The Forest Song" by Lesia Ukrainka and "Shadows of Forgotten Ancestors" by Mykhailo Kotsiubynsky.		
Yarylo	Yarylo (alternatively Jarilo, Iarilo, or Gerovit) is a Slavic god of vegetation, fertility and springtime. Yarylo was a son of the supreme Slavic god of thunder, Perun, his lost, missing, tenth son, born on the last night of February, the festival of Velja Noć (Great Night), the pagan Slavic celebration of the New Year.	Yarylo is the God of the spring sun, the blossoming of nature, fertility, passion, the source of life-giving sunlight. Taja is the only one of the gods of irea who could capture the heart of the god Yarylo.	Dubovyk Andrij (Yarylo + Taja). The name of Yarylo as a star was also proposed by Levchenko Dionis and Voloshin Sergij.
Taja	Taja is a wife of Yarylo.		

**Запропоновані назви зорі і екзопланети
в рамках національного конкурсу «IAU100 NameExoWorld»
(подається мовою оригіналу зі скороченими поясненнями)**

Зоря	Пояснення	Екзо-планета	Пояснення	Автор
УКРАЇНСЬКА МІФОЛОГІЯ, ІСТОРІЯ				
Лада (Берегиня, Коляда, Мокоша)	Богиня любові, шлюбу, мати Сонця	Триzub	Стародавній символ, відомий з часів князя Володимира	Вавилова Ірина, м. Київ
Hors	Друга назва для бога Сонця	Perun	Перун — головний бог грому й блискавки, володар Неба, оживляє все, подаєць дощу	Васильківський Ігор, м. Львів
Jarylo	Давньоукраїнська назва світила, бога Сонця	Oriana	Оріана — давня гунська назва своєї батьківщини, сучасної частини території України	Левченко Діоніс, м. Вінниця
Jarylo	Бог весняного сонця, розквіту природи, родючості, пристрасті. Джерело життєдайних сонячних променів	Taja	Дружина Ярила. Єдина з ірійських богів, що змогла полонити серце Ярила	Дубовик Андрій, м. Полтава
Yarilo	Бог в славянській міфології, символ весняного сонця.	Mavka	Цей лісний дух є недружнім для людей, якою, ймовірно, і є планета НАТ-Р-15b.	Волошин Сергій, м. Київ
Viha	Віха — назва старовинного обряду, язичницького свята Сонця у кульмінаційний період висоти його над горизонтом	Vih	Vix (vixa) — це одна з давніх українських назв комети.	Лашко Михайло, м. Київ
Ruthenia	Древня назва України	Sarmatia	Поетична назва козацької України	ГАО НАН України, м. Київ
Oranta	Зображення Богоматері, у т.ч. у Софійському соборі в Києві. Може бути замість імен богинь Лада, Берегиня, Коляда, Мокоша	Tryzub	Назва зорі — міфологічна богиня, а планети — символи України, які вона захищає (Триzub, Булава, Дідух, Писанка)	Вавилова Ірина, м. Київ
Khoryv	Хорив - один із легендарних князів-співзасновників столиці України; його ім'я пов'язують з язичницьким богом сонця Хорсом	Kolyada	Коляда - давньослов'янське свято, яке знаменувало "коло сонця" - початок нового року від зимового сонцевороту	Світлична Олександра, с. Снов'янка, Чернігівська обл.
Kobzar	Literally the 'kobza player' or 'minstrel,' it's also originally the collection of poems by the great Ukrainian poet Taras Shevchenko	Ruthenia	Ruthenia is an exonym, originally used in Medieval Latin as one of several designations for the lands of Kievan Rus'	Качановська Тетяна, м. Київ
Герої Небесної сотні	Герої, які поклали життя на вівтар людської гідності, честі та свободи	Триzub	Найвпізнаваніший символ України. Сучасний герб України та Київської Русі	Лобанська Вероніка, м. Дніпро
Ukraina-Star	Так підтвердимо належність зорі до країни. Ця назва — прийнятна для всіх громадян — "там є наша зірка"	Kyiv-Capital	Просвітницька функція назви країни та її столиці — гордість для нашого народу	Древіцька Оксана, м. Київ
УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО, ФОЛЬКЛОР				
Drymba	Дримба - відомий старовинний український (гуцульський) музичний інструмент. Надзвичайно оригінальний та самодостатній у звучанні	Warga	Синонімічна назва Дримби старовинного етимологічного походження	Протас Олександр, м. Київ
Пектораль	Бо це дуже гарна назва	Намісто	Бо це дуже гарна назва	Паніна Марія, м. Дніпро
МІФОЛОГІЯ/ІСТОРІЯ ГРЕЦІЇ ТА ІНШИХ КРАЇН, у т.ч. АСТРОНОМІЧНІ НАЗВИ				
Stellaricon	Stellaricon (Стелларікон) – від слів: stellar – зірка та icon – зображення, знак, ікона	Mestor	Mestor (Местор) – син Персея і Андромеди (екзопланета НАТ-Р-15b знаходиться у сузір'ї Персея)	Юрловський Олексій, м. Київ
Майя	На честь давнього племені, яке залишило багато таємничого			Немеш Сергій, м. Київ
Mestor	Грецьку міфологію використовував Клавдій Птолемей, у т.ч. для сузір'я Персея. Местор — на честь сина Персея, царя Мікен	Hypothoe	Дотримуючи принцип Клавдія Птолемея та назви зірки, вірно назвати екзопланету на честь єдиної дочки Местора — Гіпнотоя	Колесников Максим, м. Вінниця
Demrush	Це перський бог Великан і в нашій сонячній системі, крім Землі, всі планети названі на честь грецьких богів	Persian	По-перше, це назва сильного народу. По-друге, якщо ця планета знаходиться в сузір'ї Персея, то чому б її так не назвати.	Фурман Анастасія, м. Львів
Samos (Самос)	Назви — частина давньогрецької міфології: Ікар не долетів до Сонця і потонув недалеко від острова Samos (Самос)	Icaria (Ікарія)	Icaria (Ікарія) – острів, який отримав свою назву по імені Ікара, який загинув через власну необачність неподалік від о. Самос	Лавриненко Євгеній, смт Пісківка, Київська обл.
Alkej	Алкей у давньогрецькій міфології був сином Персея	Amphitriion	Амфітріон — син Алкея, один із численних епітетів Зевса (або ж Юпітера), а планета є газовим гігантом як Юпітер	Ребриш Олександра, м. Харків
Erione	У грецькій міфології Еріона — богиня, що заспокоює і полегшує біль	Aceso	У грецькій міфології Акесо — богиня зцілення і процесу загоєння недуг; дочка Епіоні	Моторко Віра, м. Рівне
Atheros	Іспанське слово. Використовується в серіалі «Stargate Atlantis»	Avroh	Переклад із узбецької «Примара», як планета — газовий гігант	Кондзелко Зеновій, смт. Нові Стрілища, Львівська обл.
Helios	Бог сонця	Selena	Сестра Геліоса, уособлення Місяця в грецьких міфах	Яковенко Марина, м. Кривий Ріг
Катерина		Зевс		Швєць Максим, м. Ужгород
Romanum Invicta	Фанат Римської імперії	Romanum Aeterna	Фанат Римської імперії	Железнік Мартін, м. Ужгород

НАЗВИ ЗАГАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ, ЩО ВАЖКО КЛАСИФІКУВАТИ ЗА ТЕМАТИКОЮ

Фаворія	Від слова фаворит	Футурія	Від слова футуризм	Постоловський Альберт
Wells (Уелс)	На честь письменника-фантаста Герберта Велса (Herbert George Wells) та його книги "Невидимець"	A.S.B.K.	Саме у 2010 р. відкриття планети, у Дубає за проектом Едріана Сміта був збудований найвищий на Землі хмарочос Бурдж-Халіфа (Burj Khalifa) - A.S.B.K (скорочено від Adrian Smith Burj halifa).	Гамурарь Олена
Kaluna (Kalyna)	Composite character that can be associated with snowball tree - ukranian symbol and moon. Also associated with famous ukranian singer LUNA	Rotator	Palindrome, that not only shows plant's movement, but also contains one of the very first words: ukranian baby can say - 'tato' (father)	Мирон Єкатерина
Emerald Lagoon	Тому що планета має смарагдові смужки, а смарагдовий асоціюється з блакитною лагуною	Sea Bay	В продолжение темы с лагуной можно экзопланету назвать как Морская Бухта (в Украине два моря! и много рек, озёр)	Богославец Ксенія, м. Одеса
Cheese Ball	Зірка схожа на кульку смаженого сиру — такого ж яскравого кольору та дуже гаряча	Mint Ice Cream	У продовження теми про лагуну планету можна назвати Морська Бухта, адже в Україні два моря і багато рік, озер	Катков Роман, м. Одеса
Нескорена		Неподоланна		Василенко Максим, м. Київ
Amurofella	Деякі роки тому це слово з'явилося у моєму сні, але познало невиліковну хворобу	Amurofella	Поєднання двох слів латиною, а саме "ofella" (шматочок) та "amor" (любов)	Шульженко Дарина, м. Одеса
Dolia	Дуже символічно буде, якщо нашій "Воля," усміхнеться "Доля."	Volia	"Воля" - це Україна. "Воля" — це визнання минулого, пріоритет теперішнього і спадок для майбутнього	Сірий Дмитро, м. Житомир
Tessa	Жіноче ім'я для зірок дуже актуально, на мій погляд	Goddess	Планета схожа на чарівну богиню	Сорока Олександра, м. Івано-Франківськ
Fonte	Італійською fonte — джерело. Зоря - джерело тепла та енергії	Grande	Італійською grange — великий. Планета є газовим гігантом	Ткаченко Антоніна, м. Київ
Arkus	З латинської -- веселка. Це щось яскраве і недосяжне.	Нету	Нету	Мельник Тетяна, м. Київ
Slava	Те, чого ми найбільше потребуємо, чого нам не вистачає	Volia	Поєднання України, Гімну, постійного прагнення і боротьби	Сірий Дмитро, м. Житомир
Elexiria	Ми шукаємо елексир молодості. А, може, таємниця на новій планеті?	Elexir	Ми шукаємо елексир молодості. А, може, таємниця на новій планеті?	Баран Ігор, м. Чернігів
Elige Semita	З латини — "обирайте шлях"	Merkis	З латини — ціль, мета. Щоб йти до неї	Хархаліс Катерина, м. Ужгород
Parus	Добре звучить :)	Chart		Глухов Павло, м. Ужгород
Nivelir	Класна назва	Hala	Мені подобається	Малеш Олександр, м. Ужгород
Buchachelo	Ця назва асоціюється з найкращими людьми планети	Dimitron	Подобається	Бучак Дмитро, м. Волосянка
Аксіолія	Філософська назва: аксіологія - роздуми, стосовно природних цінностей та їх місця в житті людини, цінувати все, що є навколо нас	Фелікс	З латини означає "щасливий". Бажаю всім бути щасливими, адже щастя завжди всередині нас	Запара Артем, м. Ужгород
Quintessence	П'ятий елемент, що його протиставляли чотирьом земним елементам: воді, вогню, землі, повітрю — як основний елемент небесних тіл	Elipsoid	Геометрична фігура — аналог форми нашої планети	Гренцера Віктор, м. Ужгород
Tor	This is the name of the star	Kravar	This is the name of the planet	Голубка Дмитро, м. Ужгород
Beregszas	Why not	Rese	Why not	Мороз Ольга, м. Ужгород

ГЕОГРАФІЧНІ НАЗВИ

Polissya	Polissya - історичний регіон на півночі України від Волинської до Сумської області, який до сьогодні зберіг українську ідентичність	Volyn	Volyn' - історичний регіон України, половину якого займає Полісся, котрий об'єднує повністю Волинську і Рівненську, західну частину Житомирської та північну частину Тернопільської і Хмельницької областей	Перебенесюк Віктор, м. Київ
Dnipro	Ріка, з якою безпосередньо пов'язана вся історія України	Desna	Один з найбільших притоків Дніпра. Відкриті в майбутньому планети біля цієї зорі можуть отримати назви інших притоків Дніпра	МКЗК "Дніпровський планетарій", м. Дніпро
Poltava	Полтавська говірка склала основу літературної мови	Dnipro	Дніпро - це символ України	Островський Аполлінарій, м. Львів
Shvydkar	Просто гарно звучить. Прослуховується "Ікар"	Dykanka	Із Гоголя: "Вечори на хуторі біля Диканьки"	Міняйло Віктор, м. Київ
Оранта	Оранта - древній символ України, сакральний центр Києва з її зображенням у Софійському соборі; духовна заступниця і покровителька українського народу	Hoverla	Говерла - найвища вершина України, найвище місце під українським небом. Ми можемо дати можливість «піднятися» Говерлі за межі Сонячної системи. Цікаво буде споглядати із земної Говерли метеорний потік Персеїди, з усвідомленням того, що десь там - у сузір'ї Персея є планета Говерла	Жикол Оксана, м. Київ

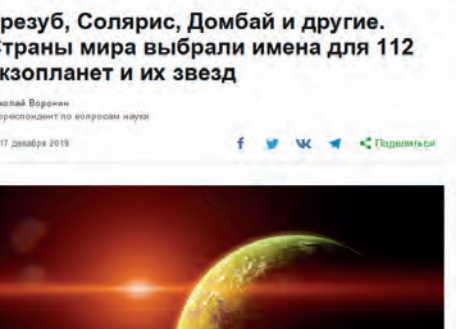
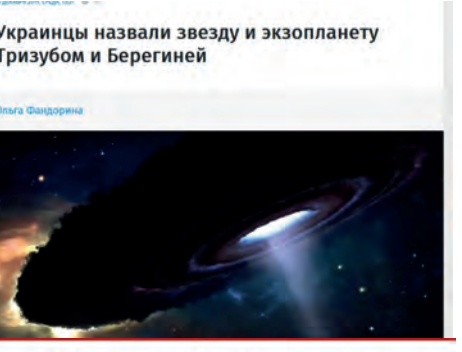
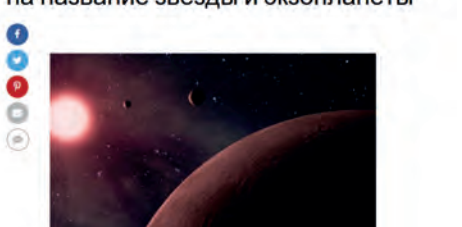
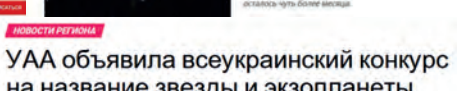
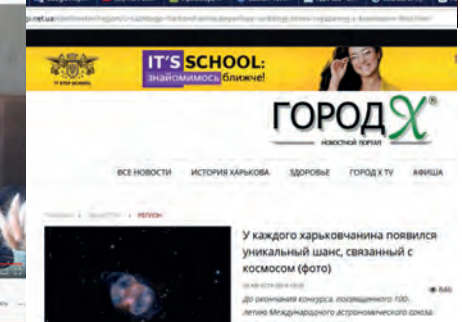
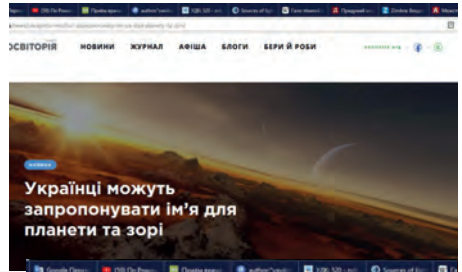
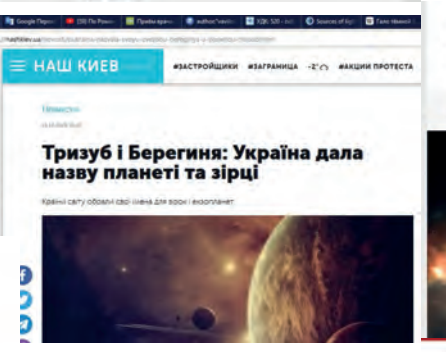
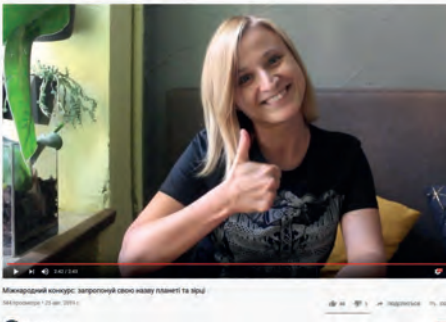
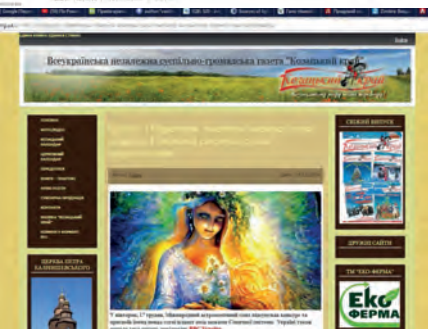
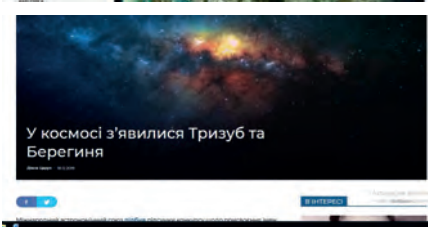
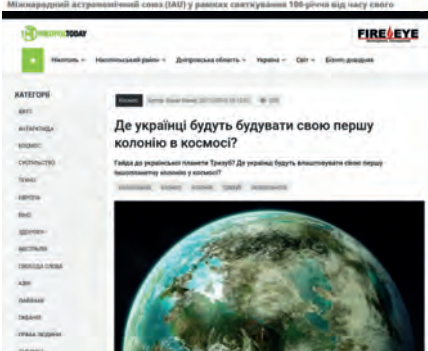
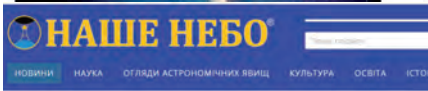
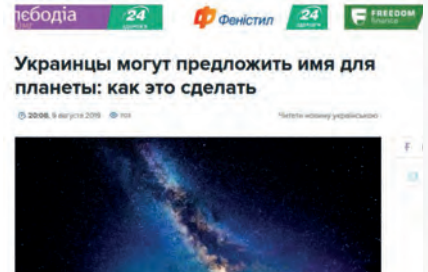
ГЕРОЇ ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРІВ, ПІСЕНЬ, ФІЛЬМІВ, НАРОДНОГО ЕПОСУ

Mavka	Мавка — це таємнича прекрасна істота, яка підтримує життя в світі, в якому існує	Dyvovsit	Таємнича планета, яка знаходиться на недосяжній, на даний час, відстані від Землі, може бути дивним і чарівним світом, в якому існує дивне фантастичне, на наш погляд, життя	Даценко Ксенія, м. Київ
-------	--	----------	--	----------------------------

Зоря	Пояснення	Екзо-планета	Пояснення	Автор
Galia/Galya	Ім'я, поширене у народних піснях	Ivanko/Iwanko	"Несе Галя воду, коромисло гнеться / За нею Іванко як барвінок в'ється"	Синиця Іван, с. Сонячне, Сумська обл.
Balerion	Ім'я найвеличнішого дракона Таргарієнів, персонаж циклу романів "Піснь льоду і вогню" Дж. Р. Мартина. "Дракон був настільки великий, що тінь його могла накрити ціле місто".	Valyria	Назва землі у світі циклу романів "Піснь льоду і вогню", де народились дракони, наймогутніша імперія	Орешко Ольга, м. Одеса
Mavka	Головна героїня "Лісової пісні" Лесі Українки; дух Марічки, героїні фільму "Тіні забутих предків", а також дуже поетичний фольклорний персонаж	Lukash	Лукаш - коханий Мавки, один з головних героїв драми-феєрії Лесі Українки "Лісова пісня"	Творчий колектив повнокупольного фільму "Лео: великі перегони", м. Київ, м. Дніпро
Мастер	Великий роман Булгакова: дві нерозлучні зірки -- Майстер і Маргарита	Маргарита	Любов -- сила, що править світом	Агієнко Ольга, м. Чернівці
Гільгамеш	В месопотамському Епосі Гільгамеш — правитель міста, який шукав безсмертя після смерті свого відданого друга	Innar	Іштар — богиня любові і війни, яка закохалась в Гільгамеша в пропонувала йому взяти її заміж. Він відмовився і через це вона намагалась помститись. Якщо так назвати планету, то получится, що вона постійно навколо нього "закохано" кружляє	Карташов Сергій, м. Івано-Франківськ
Eneida	Поема "Енеїда" І.П. Котляревського	De libertate	Вірш "De libertate" Г. С. Сковороди, де тлумачиться питання про вольності в моральному і в політичному плані	Шавлак Володимир, м. Горішні Плавні
Мавка	Героїня "Лісової пісні" Лесі Українки			Галух Віктор
Томор (Tomor)	Уява мене перенесла на єдину планету системи Томору, і враз мені стало так холодно, хоч був літній день. Виявляється, тепла доходить так мізерно мало, що можна вмерти від холоду, і блимнула думка — Томор, буквально: то є мор для всього живого.	Цецар (Cisar)	Я уявив цю планету зблизка, і мене вразила царська розкіш та велич цієї надпланети і ніяким словом, аніж царським її назвати неможливо. Планета Цецар, дійсно, несе божественне начало, бо має мало матеріального ґрунту, десь біля ядра, а набагато більше духовного газоподібного стану	Баранівський Олександр, м. Київ
Lace	Ця назва яскраво підходить до назви зорі	Firefly	Є такий серіал, де показано всю суть галактики	Фрінцко Ростислав, с. Лінці, Закарпатська обл.
ІМЕНА ВІДОМИХ ОСОБИСТОСТЕЙ				
Puluj (або Ivan-Puluj)	На честь Пулюя Івана Павловича, українського фізика та електротехніка, винахідника, перекладача, громадського діяча	Ruthenia	Одна з назв українських земель Русі; вживається для позначання України, справжнім патріотом якої був І. Пулюй	Качановська Тетяна, м. Київ
Georgy Voronyi	Георгій Феодосійович Вороний (28.04.1868–20.11.1908) – видатний український математик, один з творців геометрії чисел. Його роботи є початком сучасної аналітичної теорії чисел	Ivan Puluj	Пулюй Іван Павлович (02.02.1845 – 31.01.1918) — український фізик і електротехнік, отримав перші високоякісні світлинки застосуванням X-променів. Основоположник науки про рентгенівські промені. Переклав українською мовою підручник з геометрії для українських гімназій, хоч на той час таких гімназій ще не було. Розробляв основи концепції національної освіти, працював над словником української технічної термінології. В співтворстві з Пантелеймоном Кулішем та Іваном Нечуй-Левицьким зробив перший переклад українською мовою Нового та Старого Завіту	Колесник Тетяна, м. Київ
Sofiya Kyivska	Софія Київська є одним з найвідоміших древніх культурно-духовних та наукових центрів в Європі. Древній пам'ятник нетлінної спадщини України	Khreshchennya Kyivskoyi Rusi	Християнські цінності є фундаментальними для українського народу, найпростіші ідеали- добра, любові, милосердя з давніх часів формували світогляд народу і сучасного цивілізаційного утворення Європи в цілому	Гарашенко Максим, м. Київ
Ларкос (Larcos)	На честь Лариси Косач - відомої української письменниці, поетеси, драматурга, перекладача, літературного критика, фольклориста з особливим потужним стилем інтелектуального мислення	Преміс (Premis)	Слово "преміс" у словнику рідкісних українських слів означає "передумова", "засновок", "твердження", "посилання" (М. Грушевський; І. Франко). Так, відвага й рішучість українців під час Євромайдану 2014 р. вразили весь світ й назавжди змінили його	Шовкова Олена, м. Рівне
Kotlyarevskiy	Цього року ми святкуємо 250 років від дня народження Івана Петровича Котляревського	Aeneas	На честь головного героя першого масштабного твору, який був написаний розмовною українською мовою	Горобець Віктор, с. Красне, Харківська обл.
Roxolana	Ім'я однієї з найбільш відомих українок, дружини османського султана Сулеймана I. У Середньовіччі в турецьких та європейських документах терміном «Роксоланія» називали Україну та вихідців з неї	Selim	Син Роксолани	Паламарчук Сергій, м. Одеса
Choven-Iwan Franko	На честь Івана Франка - великого українського письменника "Хто ти, човне? Що ти, човне? Відки і куди плывеш? І за чим туди шукаєш? Що пробув? Чого ще ждеш?" І повзе ліниво човен, і воркоче, і бурчить: "Відки взявся я - не знаю; чим прийдеться закінчить Біг мій вічний - тож не знаю. Хвиля носить, буря рве..."	Sofiya Kyivska	Софія Київська - перлина світової архітектури, видатна пам'ятка давньоруського зодчества XI ст. Національна спадщина (ЮНЕСКО)	Пшеничний Володимир, м. Київ

В сьогоднішній Персиді потрібно придумати назви для зірки та екзопланети всередині неї. Більше 150 країн будуть брати участь в цьому проекті. Кожній країні виділена зірка, котра вона в свою чергу вибере. Після цього кожен зможе запропонувати, змінити назву зірки. <https://www.100name.com>

Заголовки окремих ЗМІ про об'яву і результати конкурсу

**Автор назви «Берегиня» для зорі:
Оксана Василівна Жикол**

Народилася 18 серпня 1976 року в місті Києві. За національністю українка. З 5-ти років відвідувала різноманітні творчі гуртки: образотворче мистецтво, гра на цимбалах та гітарі, театральний гурток. Співала в дитячому хорі «Щедрик» (солістка). Самостійно оволоділа грою на фортепіано. З дитинства проявляла здібність до написання музичних та художніх творів. Завжди цікавилася мистецтвом у всіх його проявах, а також природничими науками, такими, як біологія, географія, сейсмологія, гідрометеорологія і астрономія.

Готувалася вступити до Національного університету «Києво-Могилянська академія» на факультет природничих наук (Екологія), та прагнення реалізувати свій творчий потенціал і талант композитора змусили мене відмовитись від цієї ідеї.

Навчалась у ВНЗ «Театральна студія». Брала участь у різноманітних музичних та театральних виставах.

На власному життєвому досвіді переконалася, що самоосвіта є найбільш ефективним способом отримання знань, оскільки такий спосіб позбавлений будь-яких рамок, обмежень, режимів і т. ін., а це є надважливою умовою для особистого розвитку людини та всебічного розвитку творчої особистості.

Маю тверду і чітку громадянську позицію. Була учасником Помаранчевої революції та активним учасником Революції Гідності (нічна варта). Люблю подорожувати, обожнюю природу і тварин.

Якщо Кобзар, Ярило є в назвах астероїдів, то що було ще в парі з назвою Мавка? "Тая" особисто у мене викликає асоціацію із донькою однієї із колег, але чомусь не поєднується із загальноукраїнським ім'ям-переможцем. Як назва однієї з планет у першій десятці – чому б ні? Як і Анна, Лідія, Катерина, Ірина, Галина, Олена, Тамара, Марія, Лариса, Людмила ... Втім поки що інші планети не називаємо».

Ірина Вавилова: 20:51:50 «Якщо не знайти пояснення Оранти (що задовольнить журі – авт.), можна пропонувати назву Лада для зорі (заміна християнського символу на ім'я язичеської богині, але боюсь, що іменем Лада теж щось названо було. Мені потрібно дивитися результати 1-го туру (я, здається, той лист розсилала), бо в 2-ому турі із того, що залишилося, тобто 4-те, – це Рутенія/Сорматія. І та і інша назви може бути з Тризубом, якщо залишати назву Тризуб, або підбирати щось інше.

Щодо Мавки – я не проти, але в мене Мавка завжди асоціювалася зі смертю маленьких дітей. Те, що *Леся Українка* це ім'я увічнила, то добре. Ігор Васильович (Лук'яник – авт.) колись казав, що замість Мавки можна новий синонім поставити – Нова пошта (хіба що лісова), але то вже таке...».

Ігор Лук'яник: 20:49:00 «Лада вже є. Черних назвав. (астероїд №2832, див. зокрема https://uk.m.wikipedia.org/wiki/2832_Лада).

21:03:15 «Оранта – символ материнства. Обіграти роль жінки в українській традиції і культурі. Жінка захисниця. Княгиня Ольга. Либідь – сестра». 21:33:03 «Можна ще додати звідси <https://www.facebook.com/livingcitykyiv/videos/884542175222207/>.

21:51:23 «Ще ось цікаво. Виявляється, пам'ятник на Майдані також можна включити в пояснення <https://holonist.livejournal.com/782122.html>».

Ірина Вавилова: 21:20:34 «Знайшла в англ. Вікіпедії. Може взяти звідси – тут мова йде саме як про символ і молитву: "The image is considered as one of the greatest sacred symbols in Ukraine, a palladion defending the people of the country. It has been called an "Indestructible Wall" or "Unmoveable Wall". Legend says that as long as the Theotokos is extending Her arms over Kiev, the city will stand indestructible. The embroidered handkerchief on the belt of the Mother of God is popularly thought to be for wiping away the tears of those who come before her with their problems and concerns"».

Ірина Вавилова: 21:27:25 «Dear Eduardo, I will prepare tomorrow, the time is needed to read texts in English for preparing the explanation for referees. As for the 4th proposal – we should update the votes of the 1st stage and to vote again. Best wishes, Ірина».

Любов Янків-Вітковська, 2 грудня 2019 р. 9:22:20 «Доброго ранку! Я думаю, це дуже добре пояснення! Тому підтримую!!! Якщо ж щось не так, тоді Мавка+Тризуб!!!!!!!».

Ірина Вавилова, 3 грудня 2019 р. 6:24:35

«Dear Eduardo, as for the winning name Oranta.

Oranta - is the symbol, the symbol of defense of the Ukrainian people, the symbol of prayer; this symbol was known in Ukraine long before the advent of Christianity, and with the adoption of Christianity in Kyivan Rus, this symbol spread as one of the images of the Virgin Mary; the symbol as an image of the Mother of God in a certain pose; this image is stored in the Saint Sofia Cathedral (UNESCO Heritage) in Kyiv in Ukraine.

Me with colleagues from the Nominating Committee collected several texts in English (or translated its) for referees. See below

[https://en.wikipedia.org/wiki/Orans_of_Kiev_\(St._Sofia\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Orans_of_Kiev_(St._Sofia)):

<https://holonist.livejournal.com/782122.html>:

<https://www.facebook.com/livingcitykyiv/videos/88454217522207/>: Oranta - Mother's symbol

<http://proridne.net>:

Consonance of words in Ukrainian: O-RA-nta, Uk-RA-ina

Please, write, is it enough for explanation or we should prepare something else. With best wishes, Ірина». (відповідні тексти з цих веб-сайтів було перекладено англійською та додано – авт).

Подальша переписка щодо заміни назви Oranta для зорі стала ще гарячішою (і триває досі!).

Едуардо Пентеадо: 4 грудня 2019 р. 17:27:53 «Dear Irina, Thank you so much for sending further details. The steering committee would like to modify the name of the star Oranta to Orantaberegini in order that any confusion with the Virgin Mary is avoided. Please confirm if you are ok with this solution for your proposal. With my best regards, Eduardo».

Любов Янків-Вітковська: 4 грудня 2019 р. 18:00:37 «Тобто це звучатиме як Орантаберегиня? Якщо так, то я за!».

Ігор Лук'яник: 4 грудня 2019 р. 18:05:46 «Можливо хоч Орantaberegynia. Я так розумію інші варіанти 2 і 3 вони не розглядають».

Іван Андронов: 4 грудня 2019 р. 19:06:34 «Orantaberegini літери не вистачає. Тоді вже пропонувати OrantaBeregynia. Ніхто не буде вимовляти таке довге офіційне ім'я. Лише офіційно. Як і (колись) Churyumov-Gerasimenko => Chury GeraSaurus => ChuGeSaurus => Chury. Лише два склади. Тому і надавав та надаю перевагу МАВКА при повазі до вибору інших. Цікавий конкурс, коли національний вибір корегується. Але вирішують вони».

Любов Янків-Вітковська: 5 грудня 2019 р. 11:45:23 «Я теж тоді підтримую Мавку!!!!!!!».

Ірина Вавилова: 5 грудня 2019 р. 08:29:56 «Знайшла таке:

https://en.wikipedia.org/wiki/Deities_of_Slavic_religion».

Людмила Марченко: 5 грудня 2019 р. 10:45:48 «Звичайно, довге ім'я неминуче скорочується, але я також за те, щоб зняти прями асоціації з Дівою Марією. Тому, скоріше, "за" цю пропозицію».

Ірен Роздобудько: 5 грудня 2019 р. 12:59:06 «Оптимальне поєднання "Мавка-Тризуб", тим більше, що обидва імені є символами найдавнішої історії України. "Орантаберегиня" попри громіздкість імені було б поєднанням богинь з двох різних

Автор назви «Тризуб» для екзопланети: Вероніка Валеріївна Лобанська

Народилася 6 червня 1989 року в місті Дніпро. В 2006 р. закінчила ЗОШ №103 (м. Кривий Ріг), в тому ж році була зарахована до КНУКіМ (м. Київ) на факультет телерадіожурналістики. Також навчалася в Дніпропетровському державному аграрно-економічному університеті за спеціальністю "Садово-паркове господарство".

Наразі мешкаю у м. Дніпро, від 2017-го року працюю тележурналістом на телеканалі "27 канал". Також я позаштатний кореспондент "BBC News Ukraine" в місті Дніпро. Вільно володію українською, англійською, російською мовами.

релігій, хай і притаманних Україні. Маю особисту думку з цього питання; доречно було б зараз увіковічнити деякі імена Героїв України –наприклад, "Кульчицький" і "Аміна" (Окуєва). Але, звісно, це не є спробою вплинути на результати голосування».

Ірина Вавилова: 5 грудня 2019 р 22:12:54 «Dear Eduardo, We are discussing this issue. It is much more complicated than a simple combination of two words. Since Christian symbol and Old Slavonic goddess name are combined in one word (Oranta/Beregynia) there are opinions among the members of Committee that this is not a good case. Please, wait. Meanwhile, Why we can not name a star as Oranta we dont understand also and why IAU Nom Committee change the decision of National Committee? Best wishes, Irina».

Не дочекавшись відповіді, було надіслано пропозицію, яку затвердила Наглядова рада, і ми отримали підтвердження.

Ірина Вавилова: 8 грудня 2019 р 10:13:10 «Dear Eduardo, «Berehynia + Tryzub» (instead of "Orantaberegini + Tryzub"). This is decision of a Steering Committee. Explanation for "star+exoplanet" is the same as we reported. Wait for your reply. Best wishes, Irina».

Ярослав Яцків: 8 грудня 2019 р. 10:13:10 «ОК!».

Едуардо Пентеадо: 10 грудня 2019 р. 16:12:53 «Dear Irina, Apologize for my slow response. I have received your message and the Steering Committee was deliberating about the details regarding the name you have proposed. On behalf of the NameExoWorlds Steering Committee, I am happy to inform you of the results from the vetting process for the campaign in Ukraine.

Approved proposal: mixture of supplied proposals

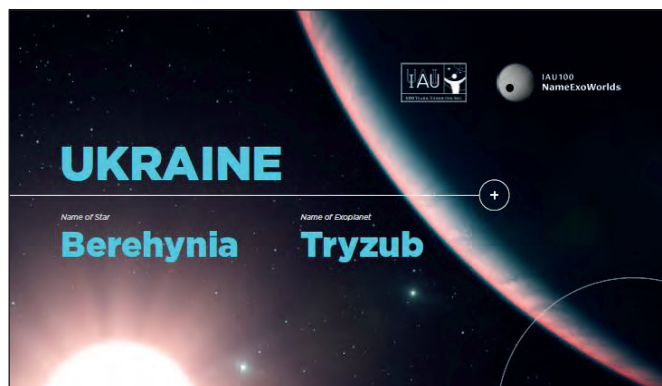
Name of the star: Berehynia. Name of the planet: Tryzub.

Revised theme: Names of ancient national symbols of the Ukrainian people. Thank you and my best wishes, Eduardo».

У цей лист закралася описка: пропозиція від Номінаційного комітету – «Berehynia», пропозиція міжнародного комітету – «Berehynia». Але ніхто з нас у той час не звернув на це увагу, лише 16 грудня Я.С. Яцків написав про цю помилку. Але це було вже за день до оголошення результатів і Едуардо Пентеадо написав, що він не має часу виправити і зробить це потім. З того часу триває наша переписка з Едуардо з проханням виправити помилку і написати «Berehynia» в українській транслітерації (на веб-сайті конкурсу МАС виправили, але ця помилка розійшлася в новинах, попала в Google пошукові теми тощо).

Переможцями національного конкурсу стали назви **Берегиня** для зорі і **Тризуб** для екзопланети. **Берегиня** – божество вод і берегів річки, а з часом вона набула статусу національної богині – «вогнища матері, захисниці землі». **Тризуб** – найвідоміший стародавній символ України, викарбуваний ще на монетах князя *Володимира Великого*.

Авторами переможних назв стали *Оксана Жикол* (назва зорі) та *Вероніка Лобанська* (назва екзопланети). А зі всіма назвами, запропонованими країнами-учасницями конкурсу, можна ознайомитися на веб-сайті <http://www.nameexoworlds.iau.org/final-results>.

ПІСЕНЬКА ПРО КОСМІЧНОГО ГОСТЯ

Ліна Костенко

Достигають яблука ранети.
Рання осінь листя золотить.
Гарний хлопець з іншої планети,
може, завтра в гості залетить.

Діло звичне — міжпланетні мандри.
Усміхнеться, зніме свій шолом.
Скаже: — Там, в сузір'ї Саламандри,
твій коханий бив тобі чолом.
Я питаю: — Є у вас поети?
Як по-марсіанськи — макогін?
Знаєш, там туманність Андромеди,
Хай не йде так часто на обгін.

Він посидить, трохи відпочине,
цей мій дивний, нетутешній гість.
Планетарно синіми очима
про безмежний космос розповість.
Прийдуть люди з ним погомоніти,
хлібом-сіллю я їх пригошу.
Передам йому для Береніки (*Берегині)
білі айстри в крапельках дощу.

Перевірю техніку в ракеті,
розкажу, як звуться журавлі.
Хай посіє в себе на планеті
жменьку слів із нашої землі.
Апарат космічний загуркоче,
пропливе смарагдовий кортеж...
— Добре, я коли-небудь заскочу.
Ти в якій галактиці живеш? ■

Стаття підготовлена від імені членів
Номінаційного комітету і Наглядової ради конкурсу